

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 4.

Indult Bétsből, Kedden, Julius' 15-dikán, 1830.

B é t s.

A' Felséges Tsászár a' közelebb mult Kedden estve héjövén a' Fővárosi Ts. K. Palotába Schönbrunnból, más nap reggel Audientiat méltóztatott adni, mellyen igen számosan jelentek meg. Ő Felségek a' Fels. Tsászár és Fels. Tsászárné Julius 7-dikén Schönbrunnból Bädenbe mentek egynehány hétre.

Felséges rendelésnél fogva a' meghalálozott Nagy Britaniai Királyért IV György Ő Felségéért 16 napig Udvari Gyász fog felvétetni, úgymint Jul. 9-dikétől kezdve 8 napig mély gász és tovább 8 napig úgymint Jul. 24-dikéig fél gyász.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Mgs ifjabb Gróf Vásonkői Zichy János Urat a' N. Mgsú Magyar Udvari Kamaránál Titoknokot Ts. K. valóságos Kamarássá kegyelmesen kinevezni.

N a g y B r i t a n n i a.

London Jun. 30-kán. Midőn az új Király Jun. 26-kán az uralkodást felvenné, a' St. James Palotában öszvegyült tagjai előtt a' titkos tanátsnak, a' következő Nyilatkoztatást mondotta: „Mevagyok felöle győzöttetve, hogy az Urak tellyes részt vesznek szomorúságomban annak a' Monarchanak elvesztésén, kinek mint Regensnek és Királynak Auspiciumai alatt, Anglia a'

háborúban régi hírét és ditsőségét fenn tartotta, hosszas ideig boldog békeséggel élt — és a' külső hatalmasságoknak barátságával tiszteletével és bizodal-mával birt. Azon a' vesztéségen kívül, mellyet Én az Urakkal és mind azokkal kik ennek a' kegyes és kegyelmes Királynak igazgatása alatt éltek, közösen szenvedek — fájlalnom kell Nékem egyszerűs mind egy szeretett és szerető testvérnek halálát is, mivel Én kitsiny gyermekségmentől fogva a' legszívesebb és szakadatlan barátságban éltem, és a' kinek kegyelmének és jóakarátjának olly sokkal tartozom. Én, minékutánna életemet hazámnak szolgálatjában töltöttem és — a' mint Magamnak hízelkedem — mindenkor mint a' Királynak leghívebb jobhágya és szolgája tselekedtem, imé most a' mindenható Istennek kegyelméből ennek a' nagy bizodalomnak igazgatására hívatattom. Megesmérem tökéletesen a' nehézségeket, mellyekkel Nékem küszködnöm kell; de birok azzal a' nyereséggel, hogy az én tisztelt Atyám' és az én szeretett 's most kimult testvérem' viseletének tanúja valék; és bizodalommal számot tartok a' Parlamentnek tanátsára, segedelmére és buzgó együtt munkálkodására, minden törekedéseimben és iparkodásaimban; hogy, az Isteni gondviselésnek segedelmével, a' törvény szerént fentálló Reformata Valást feltartsam, Népem minden rendjei-

nek jussait és szabadságait megoltalmaz-
zam, és az ő jólléteket 's boldogságokat
előmozdítsam.“ — A' titkos tanács tag-
jainak kérésére, méltóztatott Ő Fge meg-
engedni, hogy e' Nyilatkoztatás
közönséggé tétessék.

Ugyan azon a' napon Norfolk
(Katholikus) Hertzeget, a' Király a' tit-
kos tanácsnak tagjává kinevezte. — A'
Felső Háznak ugyan az napi Ülésé-
ben a' Lord Cancellarius (az Elölülő)
és a' jelenlévő Lordok Vilhelm Király-
nak hívségére felesküdték. Az Alsó-
Házban, noha a' Szolló (Elölülő)
jelen volna, a' kódoló esküvés le nem
tétethetett, mivel a' Lord-Steward,
ki előtt kell a' hit letételnek megadni,
nem jelent meg Windsorból három
órára, a' mikor t. i. az Ülés kezdődött.
Brougham Úr erőssen feddé Lord-
Stewardnak ezen késedelmezését,
mint tiszteletlennék látszó viseletet a'
Ház eránt. Emlékezetet tett egyszer-
mind a' megholt Király felől kibotsátott
sok Bulletineknek titkolódzó és botrán-
koztató homályossága felől is. Erre a'
tárgyra vissza fog térni Brougham
Úr, a' mint mondotta.

Jun. 28-kán az ügy nevezett tzi-
mer-király (Nayler Úr), a' régi
szokott tzerimoniával, IV Vilhelm Ki-
rályt elsöben a' St. James Palota udva-
rán, annakutánna a' Fő Városnak kü-
lömböző piatzain, dob 's trombita szó-
val, kikiáltotta. Midön a' tzi-
merkirály a' Palota Udvarában a' hirdető nyilatkozat-
tatást olvasná, a' Király a' Palota abla-
kából mutatta magát; jobbjá felől állot-
tak Cumberland és Gloucester
Kir. Hertzegek és Hg Wellington,
balja felől Sussex Kir. Hertzeg és a'
kis Cumberland György Herzeg. A'
tzi-merkirálynak erős hangját, a' népnek
örömlármája és Eljen kiltáltásai úgy
elnyomták, hogy egy szavát sem lehe-

tett megérteni. Ő Fge magát löbb ízben
meghajtotta.

29-dikben a' Parlament két házaihoz
a' következő Királyi Izenet vitetett:
Vilhelm Rex. — A' Király meg va-
gyon győzettelve, hogy a' Lordok (Kö-
vetek) Háza azt a' veszteséget, mellyet
Ő Fge, es az Ország néhai Ő Fgénék
IV Györgynek felséges bátyjának ha-
lála által vesztett, telyes mértékben ér-
zi, és hogy a' Lordok (Követek) Háza
osztozik abban a' mély szomorúságban,
mellybe Ő Fgét ezen szomorú történet
merítette. — A' Király midön az Ülé-
nek régolta tartását és az Ország-tiszli
foglalatosságoknak állapotját érett meg-
fontolás alá vészi, nem kívánja, hogy a'
tanácskozásnak valamely új tárgya —
mellynek elhalasztásából az Országos-
szolgálatra hátramaradás nem következ-
hetik — szóra hozattassék. Ő Fge, szo-
meit a' törvénynek rendelkezésre függesz-
ti, mellyben a' Parlamentnek megosz-
lattatása rendeltetik, kevés idő alatt a'
Királynak halála után; és minthogy Ő
Fge abban a' gondolatban vagyon, hogy
a' közönséges Illendőségre és az Ország-
nak Interestszéire nézve jó lészen mi-
nél elebb egy új Parlamentet hív-
ni egybe: ajánlja ennél fogva Ő Fge a'
Háznak, hogy a' Status-szükségeknék
meggyőzéséről a' szükséges gondoskodást
tégye meg azon időre, melly a' mosta-
ni Ülésnek bérekesztése és egy más Par-
lamentnek összevgyülése között el fog tel-
ni.“ — Midön ezen Királyi Izenet, —
mellyet a' Felső Háznak Hg Wellin-
ton, és az Alsó Háznak Peel Úr vit-
tek meg — felolvastatnék, a' Felsőház-
ban Hg Wellington Motiot teve egy
Fájlaló- és Szerentséltető-Fel-
írásnak készítésére a' Királyhoz, melly
is köz akarattal elfogadtatott. A' Kir-
Izenetnek második része felett való ta-
nátskozás más napra elhalasztatott. —

Az Alsó Házban hasonló Felírásnak készítésére Peel Úr teve motiot; javallatját a' Ház egy akarattal elfogadta.

30-dikban a' Kir. Izenetnek második része (mellyben a' mostani Parlamentnek megoszlattatása jelentetik, és az új Parlamentnek egybegyülhetéséig szükséges Országosköltségekre megkívántató summáknak megadása kívántatik) heves vitásokra adott alkalmaságot. A' Ministereknek nagy hartzot kelle vívniok, míg győzedelmesek lehetének. Az Oppositio (mellynek fejei a' Felső Házban valának: Lord Grey, Goderich, Eldon, Londonderry'sa't., az Alsó házban: Lord Althorp, Palmerston, Huskisson, Brougham'sa't.) azt sürgette, hogy e' tárgy későbbre halasztatván, mindeneknek előtte a' Régenséget illető kérdés (arra az esetre, ha a' mostan Uralkodó Felső meg halna) döntettség el a' mostani Parlamentben. Hoszszas és tüzes Vitások után, az Oppositionnak ezen kívánsága a' Felső házban 100 voksal 56 ellen, az Alsó Házban 185 tel 159 ellenfélre tétetett. — Midőn ekkor az Alsó házban, Lord Althorp javallaná, hogy az említett kérdés későbbben vétettség fel, Brougham és Peel Úr között rövid ugyan, de igen heves szóváltás támadt. Egyébaránt ez a' javallat is 195 voksal 146 ellen visszavetett. A' ház reggeli 3 órakor eloszlott.

Hg Wellington Jun. 29-kén kiment Bushy-Parkba a' Királyhoz audientiára. — Marquis Conyngham (Lord-Steward) tisztjéből elbocsátatott. A' Király megizente neki, hogy szolgálatajára nintsen többé szüksége.

A' megboldogult Királynak IV Györgynek utolsó óráiról, a' Times Jun. 28-káról ezt írja: „Ő Felsőségnek

halálát akkor éjtszaka (26-dikra viradóra) még nem várták. Midőn a' Király az előtt 14 nappal állapotjának veszedelmére figyelmetessé tétetnék, nyugodtan monda: „Légyen meg az Úrnak akaratja!“ Az utolsó hétben igen keveset beszélt a' Király, és hangja olly gyenge volt, hogy alig lehetett érteni. A' hivatalos dolgok hallása igen kedvetlenítette. Az utolsó tsőtörtökön egy új veszélyes Symptoma jelent meg, a' vérpökés; a' kipöködött vérnek bőségéből megtetszett, hogy Véredénynek kellett megrepedni. A' Király felette ki volt mérítve, és illyen állapotban a' legkisebb vérvesztésnek is természetesen igen ártalmasnak kelle lenni. Pénteken éjjel, 11 órától 3-ig szunnyadozni látszott Ő Fge, de nyughatatlanul; szemeit felfelnyitotta és a' köhögés nagyobb fájdalomra esett mint különben. A' Király az ágyban feküdt, midőn a' halál közéltett. A' közel álló Page felemelte a' Királyt az ágyból parantsolatjára, melyet neki újjával adott, és a' nyoszolya szélénél álló karos székbe tette. Szemei merőek lettek, ajkai rángatództak, és ájulásba esni látszott. Az Orvosokért kifutottak; és az asztalról repülő-sót, Kolóniai vizet és más izgató szereket kaptak elő. Ebben a' pillanatban, kezét melljéhez emelvén, monda a' Király töredezt hangon: „Oh Istenem! meghalok“ és két pertzenet mulva utánna tette: „Ez a' halál.“ E' volt Ő Fgének utolsó szava, de a' mellyet már csak a' legközelebb álló Page hallott, kinek vállára fejt a' Király hajtotta. Szombaton reggel 3 óra után éppen 13 minutumkor mult ki Ő Fge. Az Orvosok, a' mint halljuk, nem voltak jelen a' kimulás pillanatjában, azutánvaló pillantásban jöttek és a' lelektelen testet egy nyugvó ágyra helyhezteték; ők, noha a' veszedelmet előre ellátnák, illy közel lenni a'

véget nem vélték. Ő Fgének ortzáján a' halál után, görts-rángatódzásnak nyoma legkissebb sem látszott, és így a' halálnak fájdalomtalanak kellett lenni. A' mellje és hasa fel volt fúvódva, a' lábai is, a' test egyébütt rendkívül öszve esve és elsoványodva. — A' holt testnek a' Parádé-ágyba való kitétele' napjai még nintsenek tudva. Maga a' temetési pompa Jul. 13-kán vagy 14-kén fog lenni. — (A' megboldogult Király született Aug. 12-kén 1762. Regens lett 1810-ben a' thronusra lépett 1820-ban.)

Frantzia Ország.

Paris Jul. 2-kán. A' Nápolyi Király és Királyné Jun. 30-kán elhagyták Párist, és haza felé útnak indultak.

A' Kerületi Választó-Collegiumoknak 198 Követei már mindnyájan tudva vannak: 58-an közzülök Royalisták, a' többiek Liberalisok. — A' Megyékbeli Collegiumokban a' Választások Jul. 3-dikán kezdődnek, kivéven ama 20 Megyét, melyekben — a' mint tudva van — a' Választás Jul. 19-kére elhasztatott.

Egy Warin nevű ember Párisban Píksziseket készít, melyeket ő Választó-Píksziseknek nevez. A' píkszis fedelének egyik felén látszik a' fényes Nap, 's körülte a' 221 Követeknek nevei, kik a' (Martiusi) Felírás mellett voksoltak; másik felén vagyon a' fogytán lévő Hold felhőkben rejtezve azoknak a' 181 Követeknek neveivel, kik a' Felírásnak ellene adták volksaikat. A' píkszisek egy levél papírosban vannak takarva, mellyre a' Felírás és a' Királynak minapi Nyilatkoztatása ki vannak nyomtatva. A' Politzia ezeket a' Píksziseket elszedette.

Az Expeditionalis táborból, Gróf Bourmontnak a' Fő Vezérnek az itt alább következő két új levelei érkeztek a' Ministeri tanátsnak Elölülőjéhez Polignak Hertzeghez:

A' Sidi-Ferrutsi táborban
Jun. 22-dikén 1830.

„A' Jun. 19-diki ütközet óta az ellenség tsupán egyes tsapatokban mutatja magát. Bizonyosnak látszik, hogy az Arabsóknak nagy része eltavozott, a' Törökök Algir falai közzé vették magokat, és köztök nagy egyeneltenség's háborúság támadt. Illyen környűllások között nem késedelmeznék a' táborral előnyomulni, ha az ostromiszereknek's ágyúknak vonására megkívántató lovak a' szárazra ki volnának szállítva. A' hajóknak, mellyek azokat hozzák, még 15-dikban meg kellett volna a' Palmái öbölből indulni, de a' délnyugoti szelek miatt 18-ikig ott kellett maradniok. Az óta tsak nem szakadatlan szélszünet uralkodik és a' hajókból semmit sem láthatni. En úgy gondolkoztam, hogy Algir városának környűl fogattatását addig ne parantsoljam, míg bizonyosok nem lehetünk benne, hogy az Ostromot a' hadiszerekben való fogyatkozás meg nem szakasztja, és eleség, 30 napra való bizonyos lesz. —

A' mondott reménytelen elkésés mellett is, elkezdődött az Ostromló Párknak vitele. Talán elég leszsz a' Tsászárvarnak (Algir alatt) megtámadására szükséges számú és mennyiségű ágyúkat és hadiszereket kiszállítatni Sidi Ferrutsban; mivel okunk vagyon hinni, hogy ezen Váratkának megvétele után, sőt talán elébb is, a' hátulról békerített ellenség kéntelennek fogja magát látni az Algirtól keletre eső Battériákat elhagyni; melly esetben az Ostromló Párknak többi részét, közel a' nevezett helyhez, kirakhatnánk a' szárazra. Innét az

ostromlószereknek elszállítása az Ostromhelyhez nagyobb hamarsággal eshetnek. — A' tábor, 19 dike ólta, helyét nem változtatta. Staoneli és Sidi Kalef, melly helyek a' földabroszokban felvannak téve, nem hasonlíthatnak az Európai helységekhez; épületek itt nincsenek. Hihető, hogy az Arabsok az itt lévő kútaknak jó vize által ideszoktattatván, sátoraikat itten gyakorta felütik; és ez az oka, hogy az Utazók's Geographusok e' helyet helység gyanánt felteszik. Eleinte némelly Algirban sok ideig lakozott személyeknek szava után azt hitik, hogy Staoneli volt az, a' hol mi az ellenség táborát elnyertük; de a' távolságoknak egybehasonlítása és az Algirt övedző kertekhez tartozó némelly épületeknek meglátása, kétséget támasztottak ezen tekintetben. Most már, az elfogott Arabsokat is megkérdeztvén, bizonyosok vagyunk benne, hogy a' győzelem helye Sidi-Kalefnek neveztetik, és így a' Jun. 19-diki ütközetet erről kell nevezni. Azon hely, mellyet Berthezene és Loverdo Osztályai elfoglalva tartanak, éppen két egyenlő részre osztja a' Sidi Ferruts és Algir között lévő távolságot. — Túl a' táboron megszűnik a' tserje, Fige, szederj- és Olaj-fákat találni, de kevés számmal. A' föld majd mindenütt fedve palma-fenyővel, míveletlen, de minéműsége bizonyítja a' mit termékenységről a' régi História emlékezetben hagyott. — Sidi-Kaleftől egy kis (frantzia) mföldnyire Algir felé, egy mosolyó és jól művelt mezőség nyílik. Ott a' tábor sok gyümölcsöt és veteményt fog találni. — Berthezene és Loverdo Generalisoknak, és Lahitte Marsalnak tudósításait vettem — és belőlök látom, hogy a' 19-diki veszteség nagyobb mint először gondoltuk. Az elesetek száma az első Osztálynál 44, a' másodiknál 13;

a' Sebeseké az elsőnél 344, a' másodiknál 110; és az Artilleriánál 10. Ezeket mindnyájokat kislefegyverűz (puska-tűz) ejtette sebbe; az ágyút az ellenségnek a' mi Batteriáink mindjárta' tsata elején elhalgattatták. Ezt a' Resultatumot annak az ügyességnek, mellyel Marsal Lahitte az Artilleriát igazgatta, a' Kanonirok vitézségének és lövéseik ritka pontosságának lehetköszönni. Ezt a' bizonyoságot nékiek az egész tábor megadja. (Itt következik a' magokat megkülömböztetett tiszteknek elszámllása — Hadnagy Delamarre, Kapitány Lelièvre, Hadnagy Vernier; Foucheres, Horric és Mounier Obersterek'sa't. — és a' Gondviselő tisztségnek megdítsérése.) — Vagyon szerentsém a' Felsőszigetnek és az azt kerítő erősségeknek Plánumát Exczádnak megküldeni. Ezt a' munkát (t. i. a' Sidi Ferrutsi Felsőszigetnek erősséggé lett tsinalását) Filhon Kapitánynak felügyelete alatt a' Táborhoz adott Ingenieur-Geographusok, és a' General Stábnak némelly tisztjei vivék ki. — Vagyon szerentsém 's a't. Gróf Bourmont."

Sidi Kalef Jun. 25-kén 1830.

; Volt szerentsém utolsó levelemben előadni azon okokat, mellyek nem engedték, hogy a' tábor Sidi Kalefből elébb vigyem. Veszteglésünk az ellenséget reménységgel ketsegtette. 24-dikben nap feljöttével megjelentek a' Törökök és Arabsok, hosszú Frontban kiterjeszkedve, és nem tsekélyebb rendben mint 19-dikben. — Minden rendeléseket megtettünk, hogy az első megtámadás által két mföldnyi helyet elveszítsenek; és ezek a' legnagyobb pontossággal tellyesítették. Berthezene Osztálya és Loverdo Osztályának első Brigádája egy Batteriával előnyomultak. Az ellenség, mihelyt Bataillonjaink a' tábor előtti síkságra kiérték, futásnak

eredett. A' Frantzia Seregek nagy gyorsasággal kereszti mentek a' síkságon. Mintegy 6000 ölnyi távolságra a' tábor-tól, megváltozik a' mező színe, a' föld dombosabbá lesz, és az ember egy halmos környéket ér, mellyen Algir és kertjei fekszenek. Számos épületeket láthatni; a' szőlős-kertek, gyümölcsfák, mellyek a' földet fedik, Európának legtermékenyebb és legjobb művelt földjeire emlékeztetnek. — Azt lehetne vala gondolni, hogy az ellenség seregei azon számos gátoknak háta megett, mellyeket egy ilyen fekvésű föld nékiek oltalmul ellenünk ad, hatalmasan fogják magokat védelmezni; de bátorságokat elvesztvén, sehol meg nem állapodtak. Azt hívém, hogy ezen környülállást használnom kell, e' dombos földnek hirtelen hátrahagyására; és a' Frantzia seregek el is érték csak hamar a' határt, melly azt a' sík földtől elválasztja. Itt megállottak, egy mély völgy választotta őket az ellenségtől, melly valahára tsakugyan megállapodott egy vélünk szemközt eső halomnak tetején. Az Artilleria az útnak nehézségeit szokott gyorsasággal meggyőzte, és Batteriába állott. Nehány nagy Praecisióval lött gránátok az ellenség tsoportját hirtelen elszélesztették. A' Törökök attól féltek talám, hogy mi őket a' várba — mellytől nem valánk messzebb 4—6 ezer ölnyire — fogjuk bé üzni. A' honnét a' puskaporos magazint, melly annak a' halomnak, mellynek ők a' gerintzén állottak, oldalában volt állítva — a' levegőbe repítették. A' feldurránás rettenetes volt; a' sűrű füst oszlopok, mellyek 100 ölnyi magasra nyúltak és az Afrikai napnak sugarait visszavetették, pompás nézőjártékat adtak a' tábornak. A' felvettetés semmi szerentséllenséget nem okozott. — Két Eskadron Vadász kísérte a' gya-

logzágnak mozgásait, de az ellenségnek sebes futása és a' földnek egyenetlensége nem engedték nékiek az ellenségnek üzését. — Ágyúja az ellenségnek nem volt. Talám által látták, hogy magokkal ágyút hozni annyi lenne, mint azt nekünk hozni. A' hartzra tehetetlenné letteknek száma kevés; tiszt, egyetlenegy vagyon veszedelmesen megsebesítve, és ez a' második azon négy fijaim közül, kik engemet Afrikába követtek. Reményilem, hogy életben megtartathatik Királyának és hazájának további hű szolgálatajára. — A' tsata napján 400 ökör jutott 'sákmányunkba, ez által a' tábornak hús-elesége 8—10 napra való lesz.

„Az alatt míg a' tábor tsatázott, megszűntek a' Nyugoti szelek, mellyek a' Palmai Öbölből 18-dikban kiindult Hajó-tapatot a' nagy tengeren hátrataroztatták. A' hajók a' mult éjjel a' kikötőbe megjöttek. A' kiszállás ma elkezdődött, 's megesik akadály nélkül. Jun. 14-dike óta a' közösülés a' Tábor és Flotta között mindenkor szabad volt; még azokban a' nagy szélveszes napokban is, mellyekről Exczádat tudósítottam, félbeszakadatlan volt. — Az egyes lövöldözés (tirailleur) ma is foly. A' Törökök nagy számmal mutatták magokat, az Arabsok ritkábbak mint a' feljebbi napokban. Úgy látszik nem annyira azt forgatják elméjekben, hogy ütközetbe szálljanak, minthogy egyes embereket (különkapván) megtámadjanak és hofmijektől megfoszszanak.

„Készülünk az ellenséget holnap reggel megtámadni. — Vagyon szerentsém, 's a' t. (Aláírás)

Gróf Bourmont.

A' Moniteur a' következő telegrafi tudósítást közli Jul. 4-dikén.

Sidi Ferruts, Jun. 28-dikán 1830.

Duperré V. Admirál Ö. Excjához a' teengeri Ministerhez.

„A' mi táborunk előljáró tsapatjai tsatáznak az ellenséggel, a' melly az úgy nevezett Tsászarvár előtt sántzba vette magát; és ennek megtámadása legközelebbi foglalatossága lészen seregünknek.“

Egy Párisi liberális Újságlevél szép dítéretekkel magyarázta Gróf Bourmont Vezér Generálnak utóbbi tudósítását, mellyet feljebb közlöttünk, 's azt teszi utánna, hogy több privat levelek is jöttek az Algiri táborból Párisba, mellyekben a' Tisztek a' Fő General bolts rendeléseit egészen helybenhagyják. — Végre ezt írja ez az Újság: „Azt a' mit Gr. Bourmont a' fiáról ír, — ki az Attya mellett Adjutáns, és halálos sebet kapott a' melljén, — nem lehet érzékeny részvétel nélkül az Attya leveléből olvasni, az a' rövid előadás olly egyszerű és szívreható, hogy az bennünket minden fegyverünkől kivetkeztetett és részre nem hajlásra kényszerít. Bizonyosnak mondják, hogy midön a' Király a' Gen. Bourmont tudósításában ezt a' helyet olvasta, könybe lábbadt szemei, 's tulajdon kezével írt vígasztaló levelet a' megsebesedett ifjú Bourmont Amadé Edes Annyának.

A' Genuai Újság több privat levelet közöl Algiriből, mellyekből ezek említést érdemlenek. — Minekutánna az ellenség táborát Stunonelinél elfoglaltuk, 's ott tsak 6—7 száz embert hagytunk, annak oltalmára, az Arabsok azt újra el akarák foglalni, Jun. 24-dikén, 's egyesítvén magokat a' Törökkel 'sa't. 35 ezer emberrel közelítének a' hely felé; de a' mi táborunk megelőzte őket és reggeli 2 órától fogva estveli 7 óráig szüntelen verekedtek velek, úgy hogy nagyobb része az ellenség seregének vagy sebhe esett, vagy a' tsatában elhullott.

A' Tsászarvárról azt beszéltek az elfogattattak, hogy az alatt körös körül minák vannak, 's ha elvétetnek seregünk által egyszerre felvettetné azt az ellenség. Jun. 25-dikén az ellenség, mellyel verekedtünk 55—60. ezer emberből állott, a' Frantziák legfeljebb 28 ezeren voltak. Az ágyúink 's kartátsaink nagy pusztítást tettek az ellenség között; a' Congrèvrakéták pedig a' pusztításon kívül véghetetlen zürzavarba hozta az Arabs lovasságot, 's elragadta a' lovasokat.

Egy Frantzia, ki az Algiri Dey szolgálatjában volt mint Oberster, módot találván az elszökésre, által jött Gróf Bourmonthoz, 's jelentette magát, mint fogoly. Ő, monda a' Fővezérnek, született Frantzia, és in contumaciám halálra volt hazájában ítéltetve, a' honnan ez előtt 29 esztendővel azért szökött el; most pedig a' végre jelent meg, hogy fontos dolgok felfedezése által, hasznot tehessen, ha hogy a' General kész lenne érette a' Királyhoz folyamodni kegyelemért. Megnyervén ezt a' Gróftól fellelt fontos dolgokra tette Soliés Oberster *) (ez a' neve a' szökevénynek, a' ki Toulonfi) a' Generált figyelmetessé, 's leirván a' minákat, mellyek a' Tsillagvár és a' Tsászarvár alatt készültek, még más sokkal fontosabb dolgokat is fedezett fel.

M a g y a r O r s z á g.

Thuróc Sz. Mártony Júnus 30-dikán. E' folyó hónap 16-dikán. T.'s

*) Soliés azzal vádoltatott, 1801-ben, hogy részes volt Gas Aszszonyság megölésében, és mezei jószágának kirablásában, Toulon mellett Sz. Nazaróban. Három társai akkor halálra ítéltetettek, ő pedig elszökött.

T. Thúróczi Evangelikus Ágostai Vallást követő Esperestség által az ide való Parochiális házában tartatott Köz-Gyűlés alkalmával, minekutánna Tekintetes Nemes Nemzetes 's Vitézljő Neczpállu Justh Gábor Úr számos T. N. Vármegyék Főbb Táblabírája még Bőjt elő havában történt halála által, a' fent érintett Esperestség Inspectori hivatal megüresült, arra három személyek olly végzéssel candidáltattak, hogy mindegyik az érdeklött Esperestséghez tartozó Ekkezsia a' három candidált személyek között egyikére külön szavát adja meg, 's a' kinek eképpen legtöbb szava lészen, az Esperesti Inspectorrá választassék; — ezszermind pedig e' véghez mái napon történt Esperesti Köz-Gyűlés tartása ide rendeltetett, mellyen, minekutánna Tekintetes Nemes Nemzetes és Vitézljő Ruttkai 's Kostyáni Ruttkay Károly Úr, több T. N. Vármegyék első között Táblabírája, 's a' Thúrócz Vármegyeyi Útak Fő Igazgatója fent érdeklött Hivatalra választatott, — egy fényes, mind a' két Evangelikus Világi t. i. és Papi Karból rendelt Kiküldöttség által, — annak el fogadására megkérettetvén, azt tsak ugyan mindnyájok közörömére el is fogadta.

Pesten a' Királyi Univerzitsátnál TT. Zetelaki Sebestyén Gergely Úr, Magyar országón, 's az Erdélyi Nagy-Fejedelemségben hites Úgyvéd, Julius' 2-dikán emelteték szokott szerlartásokkal minden Törvények' Doctorságára, minekutánna a' szoros próbatételeket kiállotta, 's végre említett napon a' K. Univerzitsás' nagy palotájában, számos Tudósok' jelenletében, tudományos Vítátsait igen dítséretesen elvégezte. A' többi felvett tárgyak között nevezetesen a'

Székelyek' örökségét, osztozkodását, jusait, és nemesi szabadságát olly bő históriai, és törvényi ismeretekkel fejtegeté; az ellenvetésekre kivált az Erdélyi Törvény-könyvekből olly számos és erős bizonyítványokat horda elő, hogy a' jelen voltak közül többeket, kik illyeneket még nem hallottak, meglepne. Ertekezését is ez alkalmatosságra ugyan azon tárgyról készítette, t. i. „De jure municipalibus Inclytæ Nationis Siculicæ“, melly ugyan még kézírathán vagyon, de idővel azon kis nemes Nemzet díszére, és sokak' tanúságára világot fog látni.

Alólírt Gróf Széchenyi István és maga nevének kimentésére azokat, a' kik „Hitel“ fordítójának a' nevét kívánnák megtudni, Wigand Ottó, Pesti Könyvároshoz azon könyvlatkozatással útasítani bátorcodik, hogy a' Lipsiai német fordítást magáénak annál kevesebbé esmerheti el, mert forróbban szereti édes Hazáját, mintsem hogy azt illyen hibás fordításokkal a' tudós német közönség előtt alatsonyítani akarta volna. Egyébaránt pedig Herderrel tart, és nevének kitétele által mindenkor elesmeri szülöttjét.

Dr. Cseremiszký Miklós.

A' pénz folyamát Julius' 12-dikén;

közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	100 5/5
Az 1820-béli sorsosok,	184 5/8
Az 1821-béli hasonlók,	154 5/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	64 5/8 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	1365 2/5 for. ton,
Conv. Pénzben	

Szerkesztető és Kiadó Márton J ó's ef, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)